

Романюк І. А.

*Канд. екон. наук, асистент кафедри економіки та маркетингу,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. Петра Василенка,
м. Харків, Україна,
romaniuk.iryua@yandex.ru*

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Екологізація економіки забезпечить для України зниження природоємності виробництва, зменшення навантаження на природу, суттєво зменшить ресурсоємність, енергоємність та відходність господарства. Екологізація економіки стала необхідною умовою в водночас головною складовою частиною сталого розвитку суспільства.

Ключові слова: екологізація, економіка, розвиток, загрози, напрями, перспективи.

На сьогодні питання екологізації економіки України стає особливо актуальним – процеси деградації довкілля мають місце практично в усіх регіонах нашої держави, а змінене людиною навколишнє природне середовище впливає на суспільство в зворотному напрямку і не завжди позитивно. Основними екологічними загрозами сьогодні виступають глобальні екологічні загрози антропогенного походження, які можна розділити на дві групи, що відображатимуть прямі і потенційні екологічні загрози [2, с. 235]. Прямі глобальні екологічні загрози безпосередньо пов'язані з негативними впливами антропогенної діяльності на екосистеми Землі. Потенційні глобальні екологічні загрози пов'язані з антропогенною діяльністю, яка за певних обставин може трансформуватися у пряму глобальну екологічну загрозу.

Варто виділити декілька важливих і першочергових напрямків екологізації економіки. Насамперед, екологізація законодавчої бази – це облік екологічних наслідків для держави і населення при прийнятті того чи іншого закону в будь-якій галузі, орієнтація законодавчих і нормативних документів на екологічні проблеми та їхнє попередження (недопущення). Також екологізацію податкової системи на основі затвердженого законодавства. Необхідно затвердити податки і податкові ставки таким чином, щоб будь-

якому виробнику було максимально вигідно переорієнтувати свою діяльність на екологічно безпечну, ніж сплачувати штрафи [1, с. 33]. Безперечно, актуальним напрямком є формування об’єктивної необхідності екологізації промислових процесів. Запровадження екологічно чистого виробництва у всіх галузях українського господарства є необхідною передумовою переходу на шлях сталого розвитку. Технологічна відсталість, велика енерго- та матеріаломісткість вітчизняної економіки спричиняють надмірне забруднення природного середовища та інші форми його деструкції, що негативно впливає на стан здоров’я населення і природно-ресурсний потенціал.

Ще одним з напрямків, який варто відзначити, є формування екологічної свідомості суспільства, екологічне виховання й освіта. Вкрай необхідним є усвідомлення тієї природної спадщини та її якості, яку отримають від нас майбутні покоління. Одним зі способів екологізації, власне, суспільного життя є впровадження, починаючи з дошкільної та шкільної освіти предметів, які слугуватимуть основою для розуміння визначальної ролі природи, навколишнього природного середовища в житті суспільства і необхідності зберігати та раціонально використовувати наявні природні блага, з подальшим продовженням екологічної освіти у вищих навчальних закладах [4, с. 20]. Також необхідно забезпечити доступність екологічної інформації для населення й розвивати екологічну освіту з позиції законів самозбереження.

Одним з головних шляхів вирішення екологічних проблем вбачається перехід на інноваційну модель розвитку національної економіки, як основного засобу екологобезпечної модернізації виробництва та впровадження процесів ресурсозбереження [3, с. 19]. Інноваційна модель виробництва в поєднанні з ресурсозбереженням дозволить при тому самому рівні видобутку ресурсів (адже процес виробництва неспинний і не може зменшуватися) виробляти з них більше продукції, матеріалів, сировини, завдяки безвідхідним технологіям, вторинній переробці; використанню відходів, тощо.

Вирішення проблеми екологізації економіки сприятиме розв’язанню внутрішніх проблем суспільства: формуватиме позитивний імідж держави та її регіонів, сприятиме забезпеченню збалансованого розвитку національного господарського комплексу та служитиме гуманістичній цілі – створенню сприятливого середовища життєдіяльності для майбутніх поколінь. Отже, у результаті отримаємо не тільки “зелену економіку”, біоекономіку, а й екологізацію суспільного розвитку – динамічний процес, спрямований на комплексне оздоровлення екологічної, економічної, соціальної і духовної сфер суспільної діяльності. Екологізація суспільного розвитку повинна привести до зменшення антропогенного навантаження на зовнішнє природне середовище та розвиватися під впливом ефективних інструментів екологічної політики. Даний процес є інструментом втілення в життя концепції, яка передбачає пріоритет духовного розвитку над виробництвом матеріальних благ. Основна мета цього процесу – зробити економічну діяльність екологічно безпечною, а отже, конкурентоздатною з огляду на глобалізаційні запити.

Список використаних джерел:

4. Дубовіч І. А. Теоретико-методологічні та практичні засади глобальної екологізації економіки / І. А. Дубовіч // Актуальні проблеми сьогодення. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2008. – С. 31-35.
5. Курінець Л. Є. Пріоритети секторального розвитку в контексті формування національної політики екологізації економіки [Електронний ресурс] / Л. Є. Курінець // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия “География”. Том 26 (65). – 2013. – № 3. – С. 226-242. – Режим доступу до журн.: <http://sng geography.crimea.edu/arhiv/2013/uch-26-5/024-kup.pdf>
6. Мартусенко І. В. Екологізація економічного розвитку: пріоритетні напрями та перспективи для України / І. В. Мартусенко, К. Ю. Корчевна // Матер. за 10-а міжнародна научна практична конференція “Будущее исследования”. Т. 11. Экономика. – София : Бял Град-БГ ООД, 2014. – С. 17-20.
7. Потапенко В. Г. Державна політика сталого розвитку на засадах “зеленої” економіки / В. Г. Потапенко // Стратегічні пріоритети. – 2013. – № 3 (28). – С. 16-22.

I. Romaniuk. The main directions and prospects of development of green economy of Ukraine.

Summary

Greening of the economy will provide for Ukraine reducing proration production, reducing the load on the environment, substantially reduce resource consumption, energy intensity and diodnt economy. Greening the economy is necessary at the same time the main part of sustainable development of society.

Key words: greening, economy, development, threats, trends, prospects.